

ZENTAI HIRLAP

HELYI ÉS VIDÉKI-ÉRDEKŰ TÁRSADALMI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEÁK UTCZA 363. SZ.

Kéziratok visszasadására nem vállalunk a szerkesztőség.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési árak:

egész évre 4 frt., félévre 2 frt

Hirdetések és nyiltér díjazása megállapodás szerint.

Keresztény munkás-egyesület Zentán.

A mult eseményei a mellett bizonyítanak, hogy a munkás-kérdés megoldására társadalmunk jobbainak szövetkezni kell és komolyan fontolóra kell vennünk azokat az eszközöket, melyekkel a munkás osztály nyomorán segíthetünk. Ma már mindenki tisztában van avval, hogy a szociális kérdés megoldásához nem elég a puska és szurony; ahhoz ész és szív kell, nemes lelkesedés és tetterő. A kapitalizmusnak (a nagybirtok — és tőkének) a humanizmus elveivel ellenkező kapzsisága hozta létre a szocializmust: korunk uralkodó társadalmi betegségét. A kapitalizmus kegyetlen bérrendszerével nyomorba taszítja a munkásosztályt, megfosztja azt a legfőbb vigasztól: a vallástól és az emberi jogaiából kismizett pauperizmus kétségbeesett önvédelmében megrengeti a társadalom alapjait. Hogy ezt a társadalmi bajt szanalhassuk, vissza kell mennünk a baj gyökerére. Humanitárius intézmények létesítése által kell azt gyógyítanunk.

Városi közgyűlésünk hasznos munkát végzett, midőn azon munkások ellátása céljából, kik a munkára képtelenek, a szegényház építését elhatározta. Ámde ezen intézet létesítése által a bajnak csak egyik részén lesz segítve. Hátra vannak még a munkabíró szegények. Ezeknek munkát, családjaik főtartására kenyeret kell adnunk. A szegény embereket meg kell óvnunk az elcsá-

bíttatás veszedelmétől. Élesztünk kell bennünk a vallásérzületet, a nemes erkölcsi érzést. Tehát ki kell ragadnunk a munkásosztályt a vallástalan szocialista izgatók karmai közül s őket az emberi társadalom békes és hasznos tagjaivá tennünk. — E célra legalkalmasabbak a keresztény munkás-egyesületek. Ezekben megtalálja a munkás az anyagi segítséget, a vallás vigasztát, a hasznos szórakozást; a társasélet jótéteményeit. Szóval ezek az egyesületek helyes irányba terelik a munkásosztályt s annak szükségleteiről gondoskodnak.

Városunkban pár hónap előtt életre való mozgalom indult meg ily keresztény munkás-egyesület létesítése iránt. Hozzá ért emberek már jó ideje tanulmányozzák a munkás szövetkezet kérdését s jóindulatu polgárokkal értekeznek a módozatok ügyében. Ma délután még szűkebb körű tanácskozmány lesz ez ügyben. Azután felterjesztik az egyesület tervezetét a kalocsai érseknek s annak előzetes jóváhagyása után remélhetőleg még ez év őszén megalakul Zentán a keresztény munkás-egyesület. Az egész szervezetnek alapját képezi XIII. Leo pápának a szociális kérdésben kiadott fősleges körlevele. Ehhez a bámulatos apostoli irathoz ragaszkodik mindenben az alapszabály-tervezet. Szigoruan vallásos szervezete lesz az egyesületnek, mely tiszteletet parancsol a felsőségek iránt, sürgeti a vallásos kötelmek teljesítését; de egyuttal gondoskodik a munkások anyagi jólétéről: józan életre és tisz-

tességes kenyérkeresetre, sőt okszerű vagyonszerzésre vezeti azokat.

A tervezet igen jó auspiciumok között indult meg. Szegény népünk dicséretes lelkesedéssel karolja fel az ügyet. Akikkel beszéltünk, hálálkodva mondják: hiszen ez kellett volna már régen Zentán, bár csak már meg volna az egyesület. Bizunk magyar népünk józanságában. Ennek a népnek okossága, józan belátása kecségetető garancia arra nézve, hogy a tervezett keresztény munkás-egyesület nemcsak megalakulni, hanem fel is fog virágozni városunkban. A mutatkozó lelkes érdeklődés arra a reményesre jogosít fel bennünket, hogy jó munkát fogunk végezni, mely szegényebb néposztályunk szellemi és anyagi jólétét biztosítani fogja; reméljük, hogy a tervezett egyesület meg fogja menteni munkás népünket a vallástalan és felforgató szocializmus veszedelmétől. Reméljük, hogy ezen egyesület tagjainak nagy száma folytán rövid idő alatt meg fog izmosodni és meg fogja oldani városunkban az égető szociális kérdést.

Városi közgyűlés.

A zentai városi képviselő-testület f. hó 13-án közgyűlést tartott, melynek tárgyalását a következőkben adjuk:

9 órakor Boromisza János polgármester megnyitotta a közgyűlést, mely nyomban letárgyalta az előadói jelentéseket és tudomásul vette a vármegye által jóváhagyott városi szabályrendelet-módosítást.

A „ZENTAI HIRLAP” TÁRCSAJA.

A rózsák beszéde.

Irigység, szanalom, jóakarát volt-e?

Nem tudom az okát —

A szép kerti rózsák ekkép szólítja meg
A mezei rózsáit:

— Ugyan, minék virulsz elhagyott helyeken,
Kinek nyitod kebled?

Mit ér, ha szép vagy is, amikor senkisé
Gyönyörködik benned?

Jer pompás kertünkbe, hol én díszkedem
Majd te is meglátod:

Ahol gyönyörítas kéjjel megbámulnak,
Az a te világod . . .!

— Köszönöm! felelt rá a mezei rózsák,
De a vágy nem éget;
Hogy hiu tetszelgés muló fitye mellett
Árulják szépséget.

S mikor még oly kedves lehet az élet
Ugy szeretünk élni:
Szépségünk gyönyörén osztozkodó felek
Kezdenek megtépni.

Nem megyek, nem megyek! Itt maradok végkép,
Hol a szép természet
Bántatlan nyugalmán fakadó boldogság,
Az igazi élet.

Nekem gyönyört, élet csupán a pásztorsip,
A madár dal adhat,
S hogy ha beteg leszek, csókjával gyógyít meg
A napsugár, harmat.

És ha meg kell halnom szép pásztor leányka

Tűz fel a hajába

Ártatlan szívének szűzes érzelmé

Ringat a halálba . . .

Fülei Sz. Lajos.

Mikor én megházasodtam.

Juliska.

Akár elhiszik, akár nem, ezek a históriák, amelyeket most elmondandó vagyok, egytől-egyig mind megtörténtek. Meg bizony, még pedig én velem s akkor már azt hittem, hogy a virtusom assekurálva van minden néven nevezendő kísértés és csábítás ellen, s aki éppen ennelfogva már lemondtam mindennemű gyönyöreiről a szerelem és családi életnek s az összes földi élvezetek közül nem tartottam meg magamnak egyebet, mint a dohányzást, de attól mindig rosszul éreztem magamat, az evést, de ritkán volt étvágyam s az alvást, de rendszeren rosszakat álmodtam, mert álomban rendszerint szerettek s mindig megsaltak. Néha, ugy minden sátoros ünnepen, énekelni is szoktam, de ezt a ténykedést — laktársaim iránti kíméletből — a legtitkosabb magányomba visszavonulva szoktam végezni.

Hajdanában, ugy 5—6 évvel ezelőtt, egészen más életem volt nekem. Akkoriban, egy ma már nem létező állapotban leledző vidéki politikai napilap valóságos belső munkatársa voltam. Eleven fiatal ember létemre megfordultam mindenütt, ahol csak mulatni lehetett. Tessék elhinni, hogy nem

volt a városban egyetlen egy főpinczér, sem kávéházban, sem vendéglőben, akinek megszámlálhatatlan mennyiségű forintokkal nem tartoztam volna. Puszipajtás voltam minden valamire való emberrel, még a végrehajtóval is. Udvaroltam a város valamennyi szép leányának, mert már abban a korban voltam, amikor házasodni szabad is, lehet is és ami a legfő, a hitel ügyi viszonyaim hőmérője annyira a fagypontra állt, hogy rám nézve más megoldás nem létezett, csak a keserű halál, vagy egy előnyös házasság. Ezek elmondása után semmisen természetesebb, mint hogy a gazdag leányok felé vetettem hódító tekintetemet s győztem volna is mindenütt, ha a leányoknak rendszerint apjuk nem volna. Én nem is tudom, hogy miért is vannak apák a világon?! Addig csak szerettek az apák és anyák is, amíg a személyi hírekben megírtam, hogy „Domonkos István ügyvéd a kir. kuria meghívására Pestre utazott”, vagy pedig „Városunk legszebb leányának Tallós Miczikének megérkeztek a legújabb divatu ruhái Párisból s kívánatra bárki által megtekinthetők” stb. stb. de mikor a házasságról kezdtem példálódzni, minden apa ritka egyöntetűséggel azt kérdezte tőlem:

— Mire föl?

Mert hogy nincs a takarékbán 80 ezer forintom, meg nincs dominiumom? Hát hiszen éppen azt akartam, hogy legyen!! Aztán az én láng eszem, az kutya?! Mondhatom, embertelenül el voltam keseredve s elhatároztam, hogy felhagyok a felső tízezrek ismeretségével s megalázva

Azután Dudás főjegyző előadta, hogy az alsóvárosi plebánia földjeinek elcsesrelésére vonatkozó közgyűlési határozatot a vármegye feloldotta. Szabó és Matkovits erősen kardoskodtak a mellett, hogy a tervezett földcsere javára válik a városnak. Mire a közgyűlés a földcsere mellett nyilatkozott s a vármegyei végzés ellen fölébbez.

Tudomásul vették a járásbírószék épületének felülvizsgálását, Branovacszy Ignác jutalmaztatását s az Eugen és Hajó-utcák tervezett köveztetését.

Az aszfaltozásra vonatkozólag elfogadták a tanács javaslatát. Hasonlóképpen tudomásul vették a Bakay-féle óvóiskola átalakítását. Mig az inségkölcson ügyében megfélebbezik a vármegyei határozatot.

A városgazda számadását felterjesztik jóváhagyás végett a vármegyéhez. Seifmann Mór kereskedő követelésének megvizsgálására egy bizottságot küldtek ki; mivel Seifmann szerződése úgy szólt, hogy köteles az összes szobákat bebutorozni, holott ő csak 10 szobát butorozott be, 6 után pedig külön díjazást követel.

Az aug. 15-én lejáró 40-200 frt kölcsön ügyében úgy határozott a közgyűlés, hogy a város aug. 31-én vissza fog fizetni 30-000 frtot, a többi 10-200 frtot ez év végéig akkor fizeti le, ha pénze lesz.

Tudomásul vették a házi pénztáros szabadságolását, a lemondott Lovász Andor dr. helyébe Száries Géza községi bíró helyettesítését, a közmunkadíjak költségelirányzatát és a Bakay Alajosnak szánt 65 frt költségek kártérítését.

Gombos Zsigmond ellen az elikkasztott pénzek miatt nem indítanak keresetet. Ezt a határozatot Szabó megfélebbezi.

3/4 1-re járt az idő, midőn a polgármester az ülést felfüggesztette. Délután 3 órakor folytatták a tárgyalást és jóváhagyták a városi tisztviselők nyugdíjszabályzatát és Szabó Sándor állatorvos eljárásának igazolását.

A délutáni tárgyalás folyamán Erdújehelyi Menyhért alsóvárosi plebános előadta a szegényházban apácák alkalmazása iránt való javaslatát. Szerinte kétféle az a haszon, mely az intézetre az apácák vezetéséből származik: szellemi és anyagi. A szegények és nyomorékok legjobban rá vannak szorulva a szellemi istápolásra. Az is igaz, hogy az apácák szigoru élete jó hatással lesz a szegényház lakóinak erkölcsi nemesedésére. Anyagi tekintetben is előnyös lesz az apácák vezetése: azok takarékosága és szegénység fogadalmá garantáciát nyújt az iránt, hogy a város pénze arra a célra lesz fordítva, a melyre a közönség adja. Végül a szegényház illeten létesítése hozzá járul a szociális kérdés megoldásához. Általános helyeslés kísérete a szónok szavait s indítványát egyhangulag elfogadták.

Több apróbb ügy elintézése után a közgyűlés d. u. 5 órakor véget ért.

A mesterséges borok eltiltásáról szóló törvény és rendelet.

(Folytatás.)

A törkölybor (csiger. löre).

Törkölybornak, csigernek, lörenek nevezzi a törvény és a rendelet az oly italt, mely

a friss és egészséges törkölyből, a kitaposás vagy sajtolás (préselés) után legkésőbb három nap alatt házilag készült.

A ki tehát a szüretelés alkalmával megmaradt törkölyét pénzzé akarja tenni, azt eladhatja akkor, a mikor jónak látja, pálinka-főzésre. De ha a szőlősgazda bort akar a törkölyből készíteni, vagy erre a célra tőle valaki a bort megvenni akarja, egyik is, másik is a törkölyt a kitaposás után következő három napon túl már nem készítheti el bornak, mert különben mesterséges bort készít és e szerint lesz büntetve.

Ennek a szigoru szabálynak az oka az, hogy sok borkereskedő és kocsmáros nagy mennyiségben összevásárolgatta a törkölyt és abból nagyban gyártotta a gyenge, haszontalan lörét, azt mindenféle módon feljavította és vele az országot elárasztotta, mire azután a jó és sok költségbe került tiszta bornak nem akadt vevője.

A törkölyből amugy is csak gyenge borfélélet lehet készíteni, de ha a törköly nem friss, akkor megromlik és csak rossz löre lehet belőle.

Azállal, hogy a törkölyből csak három napon belül lehet borfélélet készíteni, tehát nem csak az van elérve, hogy valamivel jobb ital válhatik belőle, de legfőként az, hogy lelketlen borpancsolók nagyban nem szedhetik össze, hogy azután a világot csalják vele.

Már most hogyan szabad a törkölybort készíteni?

A törkölyt szabad vízzel vagy cukros vízzel erjeszteni, de csakis egyszer szabad a törkölyt így kihasználni.

A törkölyre öntött vízhez csakis tiszta (süveg) cukrot szabad használni.

Külföldi mazsolaszőlőt a törkölybor készítésénél használni nem szabad.

A törkölybor készítésénél csak a törkölynek felöntéséhez a kierjesztés előtt szabad vizet használni, de ha a törkölybor már kierjedt, ahhoz vizet tenni, azt tovább is higitani vagy felszaporítani nem szabad.

A törkölybort csakis törkölyborral szabad keverni, vagy összeházasítani, de semmi szín alatt sem szabad természetes borral ürmössel vagy gyümölcsborral összekeverni.

A törkölybort is épp oly tisztán kell kezelni, mint a tiszta, jó, valódi bort.

Tudniillik a vizen kívül, melynek felöntése a törkölyre meg van engedve, csak olyan tiszta cukrot, szeszt stb. szabad hozzáteni, mint a valódi, természetes borhoz.

(Folyt. köv.)

Különfélék.

Köszönetnyilvánítás. A közép és felső iskolákat másutt végző zentai ifjak által az „Eugen szálloda” dísztermében f. hó 6-án a gymnasiumi segélyalap javára rendezett hangversenyen felülízetni szivesek voltak: Lukácsévits István, N. N. 2—2 frtot; Dr. Vojnich Lajos 1 frt 20 krt; Dudás István, Ormos Kálmán, Dr. Rothman Árpád, Straub Ödön 1—1 frtot; Dr. Huszágh Nándor 80 krt; Glöcksthal Mór 60 krt; Bergel Leó, Bergel Mór, Gróf József, Reiff Ferencz, Reinholz Károly, Szabó Sándor, Sztojanovits Árzén, Zentai János 50—50 krt; Halász János, Szeli Tivadar 40—40 krt; Dr. Budai Dezső, Steiner Béla 30—30 krt; Bús Iván 20 krt. — Fogadják az itt nevezett urak nemes szívű adakozásaiért a rendezőség köszönetét.

A népkerti multság. A zentai kereskedő ifjak egylete mult vasárnap délután tartotta második nyári multságát a népkertben. Az élelmes rendezőség az első multság mintájára rendezte a másodikat is: dobálóztak konfettivel és serpentinnel zeneszó mellett. Olesó és eléggé szórakoztató multság s a mi fő, elég szép jövedelmet hajt az egyletnek. A cél el van érve: a közönség kellemesen szórakozik s az egylet vagyomban gyarapodik. Ez mind szép és helyes. Azonban az sem nem szép, sem nem helyes, hogy a népkert díszítésével foglalkozó munkások, kellő felügyelet hiányában, vastag szegekkel erősítik az élő fákhöz a zászlókat s egyéb díszítéseket; rongálnak és pusztítanak kényük, kedvük szerint. A népkert a közönség s továbbra is szüksége van reá. Ki felel az okozott károkért? — Senki, mert nincs, mert nem akar lenni senki, a ki keresse. Pedig éppen annak a rendőrkapitányságnak kellene keresni, mely a multság tartására az engedélyt jogtalanul kiadta. Igénis, az engedélyt jogtalanul adta ki, mert a népkert a város összlakosságáé s emélfogva azt a kapitányi hivatal semmi féle egyletnek kizárólagos használatra jogosan át nem engedheti. Már pedig átengedte s a két multság alkalmával az élelmes rendezőség a bejáratú utakat szoroson elállta, hogy az üdülést kereső vasárnapi közönséget annak rendje-módja szerint a belépti díjjal megsarcoshassa. Egyéb üdülő helye ugy sincs a város közönségének, miért tehát még ettől az egytől is megfosztani? Ennyit kötelességünk a közönség jogainak megőrzése érdekében megjegyezni.

Ingatlanok forgalma. Legutóbbi kimutatásunk óta a következő zentai ingatlanok kerültek átírás alá a teleknyvnnél: Zentai általános takarékpénztár 2701—2702/b hrsz. ingatlan Gubik Ferencz Balaton Erzsébetre 350 frtért; — Kosity Mija 1747—1748/a/2 hrsz. háza és beltelke fele Kosity Mária és Milkára 100 frtért; — Mélykúti Józsefné 1 lánéz földje Eszesné Gere Kovács Rozálra 550 frtért.

Kitolonczolás. A napokban két legyel-zsidó járt városunkban és hatóságai engedély nélkül kéregetett házról-házra. Bokáig érő slafrok és vállig érő snekli, magyarul mondva b o g á r h i n t a, képezte többek között legfőbb ékességüket, mint a hogy már az rendszerint szokott lenni. Ez a két csudabogár különösen remek példánya volt a lengyel-zsidóságnak. Miután ezek a festői emberformák semmi féle igazolványt nem voltak képesek a rendőrség felszólítására előmutatni, kitolonczoltat-

magamat, szétnéztek a „miseria plebs” soraiban s azok közül választok magamnak egy gazdag gyermeket.

Egy napon a főszerkesztőm — ad audientum verbum — becsitált maga elé.

— Omikron ur, — kezdé a szót — önt én ma egy igen fontos küldéssel bizom meg. Mint ön igen jól tudja, ma az „utczakövezet-javitók betegsegélyző egyesületének” javára bál tartatik. Ön mint szerkesztőség legszebb és legelegánsabb tagja van hivatva lapunkat méltóképpen képviselni e nevezetes estén. Ime itt van tíz forint, hogy kellőképp gavalléroskodhasson. De midőn én lapunkért ily magas áldozatot hozok, elvárom öntől, hogy a bárlól kimerítő és pontos referádát fog írni.

Éppen ez kellett nekem. Ezen a bálon előreláthatólag ott lesz az egész város vagyonos iparosa.

Én hát elmentem a bába és dicsekvés nélkül merem mondani, hogy én voltam az egyetlen frakkos gavallér a különben igen intelligens cipész, szabó, kőműves és borbély legények társaságában. Kötően mulattam, miközben azonban nem feledtem el a rendezőtől tudakozódni, hogy ki a jelenlevők közt a legvagyonosabb s van-e az illetőnek leánya?

Ezt az általam keresett egyént Varju Jánosnak hívták s kalapos mester volt a Három bivaly utcában, a hol saját házában lakott. A kis Juliska egyetlen gyermeke volt s javára legyen írva,

hogy igen bájos, szemérmes barna leányzó volt. Végtelenül imádom a barna kalapos leányokat. Rózsaszín karton ruhájában (az aljon három fodor) oly bájjal, oly tüzzel lejtette a csárdást, — mást nem tudott táncolni a lelkem, — hogy mindenki megbámulta. És milyen szendén tudta lesütni a szeméit s mily szakgatottan sóhajtott fűrtös barna fejcskéjét mellemre hajtva, majd meg bolondultam érte! Tudósításomban őt tettem meg bálkirálynőnek!

Egy másfél óráig tartó „három a tánc” után sikerült vele észrevétlenül kisurranni a táncsteremből s vittem egyenest, mint kutya a tollseprűt, be a buffetbe. Pezsgőt hozattam s megkezdtem az ostromot. Ugy vallottam a szerelmet, mintha csak könyvből olvastam volna. A kicsike csak nézett és mosolygott, de egy szót sem szólt. Már-már szinte kifogytam a szóból, mikor végre lángoló mondásaim s a sűrűn kóstoltgatott pezsgő eredményeképp megszoríthattam a kezét s ő elrebegette a boldogító „igen” szót.

Visszarepültünk a táncsterembe s reggelig nem engedtem táncolni mással; reggel daczára a gyilkos módon rám szegzett mesterlegény-szemeknek, hazakisértem őket, s még az nap délután meg is látogattam. Két hét múlva megkértem az apjától, megkaptam s pár napra rá megtartottuk az eljegyzést. Az igazság érdekében be kell vallanom, hogy a jeggyűrűket hitelbe vettem!

Néhány napig olyan boldog voltam, mint

nyári verőfényben a stiglicz madár az ágon. De csak néhány napig. Ugyanis akkoriban kezdődtek azok a nagy munkás mozgalmak Magyarországon s én egy dörgedelmes czikkel irtam lapunkba a szocializmus ellen, amelyben neki rontottam földmunkásnak, kézi-munkásnak, gyári-munkásnak oly irgalmatlan módon, hogy nem maradt valamenynyin egy garas ára becsület sem.

A czikk megjelenését követő napon após-jelöltem visszaküldte a máig is kifizetetlen jeggyűrűmet, azzal a szóbeli üzenettel, hogy aki a munkás osztálynak olyan ellensége, mint én, azt ő véjének soha el nem fogadja. Hiába volt minden kérés, minden kapacitálás.

Soha életemben nem láttam még egy ilyen vasfejű kalapot!

Elhatároztam, hogy megszóktetem a menyasszonyomat. Sikerült is Julliskától egy esti légyottot a kis kertben kicsikarnom, hanem mikor a legmelegebben beszéltem a szívére, három jól megtermett kalapos-legény rajtunk ütött s oly jóízűen elpáholtak, hogy két hétig nyomtam utána az ágyat.

Az első házasságom tehát még az esküvő előtt siralmas véget ért.

Omikron.

tak a városból. Hadd jusson a hamisítottan nemes fajtól más városnak is. — Igen bölcsen cselekednek a rendőrség, ha úgy néha napján egy kis razziat tartana a városban a bogárhintások között. Napról napra újabb és förtelmesebb alakokkal találkozhatni az utcákon. Bizonyára megtelepülési szándékkal kóborognak le-föl; már pedig ezt a szándékukat meg kell akadályozni. Egyáltalán nincs a városnak semmi féle szüksége rájuk. Képvisele van a fajtájuk kellőképpen, sőt nagyon is bőven.

Filoxera-zár. Vármegyénk területén levő Katymár, Mohol és Kollut községek szőlőiben a filoxera jelenléte hivatalosan megállapítván, a nevezett községek határait a földművelési miniszter zár alá helyezte.

Tolvaj inas. F. hó 9-én délután Polyák István inas-gyerek ellopott a gazdájától 5 frotót és azal megcsökött. Szökésében találkozott Horváth János pékinással s elhatározta, hogy a lopott pénzben egy kis körutazást tesznek a nagyvilágban. A nagy elhatározást tett követte s most utaznak, a meddig a pénzük, meg a lábuk bírja. A pénz pedig valószínűleg hamar cserben fogja hagyni őket s azután ha majd a nagyvilág szemlélésébe is belefáradnak, eszükbe fog jutni a régi jó közmondás, hogy: mindenütt jó, de legjobb otthon és szépen hazajönnék. Úgy lehet, hogy már jönnének is, csak ne félnének a majster uruk haragos ábrázatjától. De különben a rendőrség felkérésre közvetítő szerepre vállalkozott s azon fáradozik, hogy a nagy körutazókat mielőbb hazasegítse és megbékéltesse a sorsukkal s azokkal a bizonyos haragos ábráztaikkal.

Új iparosok. Zenta város tanácsától mint első fokú iparhatóságtól az elmúlt héten iparigazolványt nyertek: Nemesik Ambrus özvegye h. m. vásárhelyi lakos szódagyártásra. Kohn Fülöpné Fischer Lina rőfőskereskedésre. Jávorszky József szatósüzletre.

A szülők figyelmébe. Egy nagy-komlósi ur család a közeledő iskolai évre cserét keres. Aki gyermekét hajlandó német-szóra cserébe adni, sziveskedjék Mezei Mihály helybeli tanítóval érintkezésbe lépni.

Népmozgalmi adatok. Az elmúlt héten, azaz aug. 7—14-ig városunk területén születtek 20-an, elhaltak 30-an. Elhaltak: Gordos Vince 6 hónapos (aszály), Szkali Verona 81 éves (agykór), Gere Marcell 7 éves (höröglob), Heiszler József Ágoston 15 hónapos (hörghurut), Varga Lajos 16 éves (orrvérzés), Tajkov Velykó 34 éves (tüdőgümőkór), Győre Dániel István 18 napos (gyengeség), Hofmeiszter Antal Dénes 10 hónapos (bélhurut), Horváth Veron 18 hónapos (höröglob), Birkás István 1 napos (gyengeség), Keresztényi Pál 31 éves (tüdőgümőkór), Gombis Mária 5 hónapos (bélhurut), Szarka Roza 30 éves (tüdőgümőkór), Cserven Pál 23 éves (gümőkór), Váradí Mária 8 hónapos (tüdőlob), Pusztai Roza 2 éves (vörheny), Rác Szabó Viktória 1 hónapos (gyengeség), Vukovits Szilvó 15 hónapos (bélhurut), Pócs Mária 4 hónapos (aszály), Burány Flórián 15 hónapos (bélhurut), Birczlin Mirosláv 10 hónapos (emésztetlenség), Pértty Borivoj 6 napos (gyengeség), Bábin Timóth 20 éves (gümőkór), Molnár Béla 4 hónapos (rángörös), Pánczél Róza 11 napos (gyengeség), Szabó Antal 15 hónapos (bélhurut), Boros Ilona Mária 10 napos (gyengeség), Vuits Lyubomir 25 éves (tüdőgyulladás), Szlávnity Sándor 72 éves (szív) és Pósa Mihály 10 éves (görzs).

Eljegyzés. Ornstein Henrik N.-Beeskerekre¹ eljegyezte Kassovitz Mór ó-kanizsai kereskedő leányát Riza kisasszonyt.

Füredőházi tolvaj. Goldstein Jóska bátyánk füredővendéje arra a tapasztalatra jöttek, hogy a a kabinban hagyott ruhák zsebeiben valaki a vekerlek után szorgalmasan kutat. A napokban léprekerült a szorgalmas kutató s az nem volt más, mint Boros Illésné füredőházi kiszolgáló asszony szerelme magzatja, a Jóska gyerek. Feljelentették a rendőrkapitányságnál, a hol bizonyára rákoppintanak a praczlijára.

Szülők figyelmébe ajánljuk Röser tan- és nevelőintézetét (alapított 1853-ban). E kitűnő hírnévként örvendő intézet magában foglal 3 osztályú keresk. iskolát, mely teljesen egyenrangú a keresk. akadémiákkal, érettségi bizonyítványai az egy éves önkéntességre képesítének és négy osztályú polgári iskolát. A tanulók kívánatra az iskolákkal kapcsolatos nevelőinternátusba is felvétetnek. Bővebb értesítést szivesen küld Röser János igazgató Budapesten.

A kisiparosok és a fegyházipar. A szegedi kisiparosok kezdeményezésére országos mozgalom indult meg a fegyházipar ellen. A szegedi kisiparosok ugyanis a minap gyűlést tartottak, a melyen a fegyházipar mielőbb való rendszabályozása mellett foglalt állást s kívánták, hogy a fegyházipart fokozatosan szüntessék be. E tárgyban kérvényt is nyújtottak be a keresk. és iparkamarához. A fegyházipar ügyével és a kisiparosok helyzetével foglalkozni a jövő hónap 19-én Kassán az iparkamarai titkárok országos értekezlete is.

Vármegyénk állategészségügye. Vármegyénkben a ragadós állati betegségek állása f. év aug.

hó 3-án a következő volt: Veszétség: Bács-Monostor 2 u., Borsód 1 u., Dautova 1 u. Priglszt-Iván 1 u., Ó-Becse 2 u., Ó-Szivacz 1 u. összesen 6 község 8 u., Takonykór és bőrféreg: Bács-Topolya 1 u., Jankovác 2 u., Mélykut 2 u., Ó-Morovicza 2 u., összesen 4 község 7 u. Ragadós száj- és körömfájás: Déronya 19 u. Rühkór: Bács-Topolya 2 u. Temerin 1 u., összesen 2 közs. 3 u. Sertésvész: Ada 1 u., Bács-Cséb 7 u. Bács-Martonos 1 u. Bács-Petrovoscse 2 u., Bács-Szent-Tamás, 2 u., Bajsa 1 u., Bezdán 1 ud., Bikity 9 u. Csurog 9 pt., Gajdobra 8 u., Gákova 1 u., Járek 4 u., Kis-hegyes 1 u., Kovil Szent-Iván 1 u., Mélykut 2 udv., Ó-Becse 33 u., Ó-Morovicza 1 u., Pacsér 1 u., Szántova 11 u., Sztanisits 2 u., Tittel 5 u., Temerin 6 u., Vilova 5 u., összesen 23 község.

Egyről-másról.

A zongorafonograf. A párisi kiállítás számára a legérdekesebb találmányok egyike készül most Budapesten, mely találmányt a feltalálók zongorafonografnak neveztek el. E találmány minden zongoratulajdonost közelről érdekel, mert egy zsenálian készült készülékből áll, melyet minden zongora billentyű-sora alá oda lehet alkalmazni. E készülék főrésze egy forgatható henger, mely éppen oly hosszú, mint a billentyűsor s ez képes arra, hogy a zongorán eljátszott darabokat egész élethíven megismételheti a zongora szerkezettel. A legnagyobb művészek koncertelőadásait képek leszünk tehát e készülék által a saját zongoránkkal eljátszatni, még pedig oly tökéletességgel, hogy a másik szobában levők nem veszik észre, hogy a zongora mellett nem egy művész ül, hanem a szerkezet magától játsza el a darabokat. Tízennégy évig dolgoztak e csodás szerkezeten a feltalálók: Tóth Márton kolozsvári születésű asztalos-segéd és Meluzzi József Baranya-megyéből származó művész s ez év május havában felvitték Budapestre, hogy ott tökéletesítsék kezdetleges összeállítású munkájukat, a mely munkát a Sternberg-féle hangszergyár vállalta el. Szakértők, köztük a zeneakadémianak számos kitűnősége, kik a mintát látták s játékát hallották, csodálkozza ismerték el, hogy játékában egy árnyalata sincs az élettelen gépiességnek, az emberi kéz játékát épp oly élethíven megismétli ez, mint a hogy a fonograf az ember beszédét vagy énekét a legfinomabb árnyalataival is vissza tudja adni. A hengert ugyanis kétféle beállítással kétféleképpen lehet használni: mint felvevő és mint visszaadó készüléket. Ha felvételre van állítva, akkor papíroskartonba, vagy vékony fémlemezekbe kótászerű jeleket, apró finom nyílásokat vés. Mikor aztán visszaadásra állítják, akkor a kis nyílások a hangok legpontosabb megismétlését teszik lehetővé, mert a hengerből kiálló emeltyük által a billentyűkre éppen olyan ütést adatnak, mint a minők felvételkor a művész ujjaitól származtak. E kótalemezek többszörösrítethetők és igen kevésbe kerülnek, a feltűnés tehát, mit a kiállításon e magyar találmány kelteni fog, könnyen elképzelhető.

Mire tanítsuk leányainkat? E kérdésre egy amerikai lap így felel: Adjatok nekik jó tanácsot. Tanítsátok meg, hogy jó ételt tudjanak főzni. Tanítsátok meg mosni, vasalni, foltozni, varrai, hogy maguk készítsék maguknak a ruhát. Tanítsátok meg kényeret sütni és oktassátok ki, hogy a jó konyha megvő a gyógyszerértől. Tanítsátok ki, hogy egy frankban 100 centime van és hogy csak az gazdálkodik, ki kevesebbet költ, mint amennyit bevett, mert aki többet költ, az okvetlenül elszegényedik. Tanítsátok ki, hogy egy-egy kifizetett gyapotrúha többet ér, mint egy ki nem fizetett selemruha. Tanítsátok ki, hogy mindig többet ér egy kevésbé szép, de telt, egészséges arc, mint tiz szép, de beteges külsejű. Tanítsátok ki, hogy gondosan vásároljanak és mindig csináljanak számadást. Tanítsátok ki önbizalomra és önállóságra. Adjátok tudtukra, hogy egy becsületes mesterember ha nincs is vagyona, érdemesebb, mint egy tuat járdakoptató, ha bármily diszesen öltözködik is. Tanítsátok kerteszkedésre és szabadban való foglalatokodásra Ha módoktokban áll, tanítsátok ki zenére, festészetre és más hasonló művészetre, de ne feledjétek el őket figyelmeztetni, hogy mindezek csak másodsorban veendő figyelembe. Tanítsátok ki, hogy a gyalogjárás egészségesebb a kocsikázásnál és hogy a vadvirágok is szépek azoknak, kik megtekintésre érdemesítik őket. Ha mindezeket megtanulják és betartják, akkor bátran férjhez mehetnek, mert bizonyosan boldogok lesznek.

CSARNOK.

Gyöngé vigasz.

Lelkész: Ne busuljon János gazda, ha az Isten magához szőlítja is feleségét, odafönt újra találkozhatnak.

János gazda (elgondolkozva): Hát hiszen éppen ez aggaszt engem, főtisztelendő uram!

Gyors szerelem.

— Igaz, hogy az első pillanatra megszeretted a feleségedet?

— Igen! rögtön, a mint megtudtam, hogy 100,000 forint hozománya van.

Szójáték.

Berta: — Mondja csak Hermin, aztán tesszik maga valakinek?

Hermin: — Hogy tetszem-e? Bizony tetszem, de hányanak!

Berta: — No ezen éppen nem csodálkozom!

Az aggódó férj.

— No anyjuk, hogy vagy? — kérdi a gazda beteg feleségét.

— Hát, tudja kigyelmed, nagyon rosszul! — nyöszörgi a kérdezett.

— No anyjuk akkor én elmék a templomba s imádkozom szerencsés felgyógyulásodért.

— Hej, tudja kigyelmed, jobb volna már nekem, ha meghalnék.

— No anyjuk, ha azt hiszed, hogy ezzel javíthasz az állapotodon, hát akkor én nem akarok az utadba állani.

Malicia.

— Tegnap megnagyobbodott a családom.

— Gratulálok! Fiu vagy lány?

— Condolláljon! Az anyósom jött meg!

Nem ő.

— Aranyos Mimike, ne adjon kosarat! Szerencsétlen vagyok kegyed nélkül! —

— Tudom, tudom! Magának a hozományom kellene?

— No még illet! És azt hiszi kegyed, hogy ilyen aljas gondolatokkal foglalkozom? Ilyenek legföljebb csak a hitelezőim agyában teremhetnek!

Nem csuda.

Szűk utcába téved a tanfelügyelő fogatán, hol utját állja szekerevel egy vidéki köpczős atyafi. A tanfelügyelő kocsisa hiába rimánkodik neki, hiába kéri: nem akar az semmi szín alatt kitérni.

Vége a tanfelügyelő türelmét veszve, következőleg főrmed rá:

— Kigyelmednek is több a hája, mint az embersége.

— Nem is csuda, kérem, — válaszol a gazda, — hájra a magunk jóvóllából teszünk szert, emberségre meg az iskolában oktatnak.

Szerencsés fog.

Férj; Hol voltál oly sokáig?

Feleség: Egy fogat húzattam ki!

Férj (nagyot sóhajtv): szerencsés fog! Ez most már végkép kikerült a nyelved alól. Irigylem!

Helyes visszatorlás.

Egy idegen gunyosan szól a magyar laktársához: „Barátom, én azt hallottam, hogy nálatok minden csecsemő gondosan megvizsgáltatik: vajjon nem számár-é? s csak azután viszik keresztvízre.” A magyar erre hidegen csak ezt válaszolá: „Tápasztaltam, hogy nálatok ezen jó szokás nincs divatban!”

A talaj elkészítése őszi buza alá.

(Folytatás)

Kézi vetésnél egyéb előkészítés nem történik, mivel a magházakba keresztben vetünk; géppel vetésnél azonban legkevesebb egy fogasolást adunk, mely után hengerezni csak könnyű talajnál indokolt, ha a vetőszántás későn történik, mert friss szántás után a boronálás által a természeténél fogva könnyű talaj nagyon fellazítottik. Ilyenkor a tulságosan feljavított talajt hengerzéssel igyékézőnk lenyomni azon szempontból kiindulva, hogy daczára a késői vetésnek a buza még a tél előtt minél egyenletesebben és gyorsabban kikeljen. Kötött talajoknál a kerti művelésre törekedni nem lesz indokolt, mivel sokszor tapasztalható, hogy a buza a röges talajt szereti.

A talaj fizikai megmunkálásánál annak elmálasát elősegítjük, a nehezen felvehető növényi tápanyagokat könnyen felvehetőkké átalakítjuk. Midőn azonban évről évre ugyanazon helyről valamely növény lekerül, mindannyiszor bizonyos minőségű kész növényi táplálék a talajból ki lesz vonva, a melynek visszapótlását csakis trágyázással lehet és kell eszközölni és ez nagyon fontos körülmény, mert

a válsággal küzdő gazda, a ki a buzát mint főnövényt kénytelen természeteni, csakis úgy fog megállhatni nehéz termelési viszonyai között, ha minél jobban sikerül buzája, azaz minél bővebben terem. Azon elvek, melyek a buza alá a talaj előkészítése körül a trágyázás terén mérvadó, bőven meg vannak írva Cserhádi Sándor trágyázás alapelveiben, itt tehát a czikk rövidségéhez szabottan csak azt jegyzem meg, hogy a régi ugaras forgóban az istállótrágyát az ugarra hordták, a hol elég ideje volt alászántva elkorhadni a talajban, de az ilyenbe került buza a megdülés eshetőségének volt kitéve, amire természeténél fogva nálunk különben is hajlama van.

Ezt elkerülendő a jobb váltógazdaságokban az istállótrágyát kezdték valamely előnövény alá alkalmazni és úgy tapasztalták, hogy különösen a kapás növények a friss trágyát megtűrik; ezélszerű tehát kapás előveteményt trágyázni annyival is inkább, mert a friss trágya a talaj elgyomosodását okozza, ugyanez azonban a kapások által ellensúlyoztatik. Utánuk tehát a buza porhanyított és tiszta talajt nyer. De nem csak a kapás növény szereti, takarmányféléink is: mint a csalamádé, zabos búkköny, muhar ugyszólván megköveteli, hogy friss trágyába vessük, mert csak így hoznak elegendő termést, lekerültük után pedig még mindig marad annyi kész tápanyag, hogy a buza utánuk jóerőben levő talajba kerüljön. Mivel buzánkat csakis a szemtermés kedvéért kultiváljuk, talajunk a szemképződéshez szükséges foszforsav készletében lesz leginkább megtámadva és ha számos éveken át, mint ez rablógazdálkodásnál uzus, a búzatermést forcirozzuk, talajunk foszforsav készletében kimerül, a melynek helyreállítására istállótrágyánk nem elég, mert az istállótrágya ha jól kezeltetik is, csak egy oldalú trágya, különösen nitrogénban dus, foszforsav és kálium kevés van benne. E század kultur chemikusai számokban tüntették ki valamely termésben mennyi foszfor, kali és nitrogén lett a talajból elvéve, amelyet visszapótolnunk kell, ha talajunk termőerejét megtartani akarjuk és mivel ezen három főalkatrész oly arányban van meg az istállótrágyában, hogy a gazda csak nagy mennyiségű trágya által volna képes azokat teljesen visszapótolni, kulturchemikusaink a műtrágyák alkalmazását ajánlják. Számos kísérlet és tapasztalat bizonyítja is, hogy a műtrágyának létjoga van, hogy örvendetesen terjed és hogy kulturális epochát alkotnak.

Búzatermelésünk érdekében a fentmondottak igazolásául nem a chilisalétrom, mint nitrogén trágya, hanem a superfoszfát, a esontliszt mulattak ki tényleg terméstöbbletet, jövedelmet, jelöl annak, hogy búzatermelő talajainkban különösen a foszforsav, a mi visszapótlásra vár, különösen a foszforsav az, a mit a talaj tényleges terméstöbbletben meghálál.

Mivel a gazda a praxisban ritkán lesz képes pusztán istállótrágyával teljesen visszapótolni a talaj veszteségeit, belterjesebb művelésnél az ugynevezett váltógazdaságban, a hol az istállótrágyázás rendes turnusban keresztül vitetik, kiegészítésül ezélszerű lesz a foszforsav tartalma buza termelés mentül nagyobb jövedelmezőségének emelése, vagyis a buza alá lehető jó előkészítés szempontjából indokolt a rendszeres istállótrágyán felül még a rendszeres foszforsav-műtrágya is.

(Vége.)

Időjárás

a Zenta meteor. állomáson 1898. aug. hó 7-től 13-ig.

Nap	Normális legnyomás mm.	Hőmérsék Celsius szerint			Normális legnyomás 0/10	Csapadék mm.
		r. 7	d. 2	e. 9		
7	757.5	21	30	21	62	—
8	54	23	32	24	54	—
9	51	25	32	24.5	53	—
10	55.5	18	20	14	70	13.9
11	57.5	13	16	15	94	8.5
12	56	17.5	24.5	21	77	0.1
13	55.4	20	26	19	71	1.3

Felelősszerkesztő:

SZIGETHY ISTVÁN.

Kiadó-laptulajdonos:

KOVÁCSÉVITS OTTÓ.

6700. szám
tkvi 898.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zentai kir. járásbírósa mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Lipkay Kálmán szegedi ügyvéd által képviselt Farkas Imre kérelme folytán a végrehajtási árverés a zentai kir. járásbírósa területén levő s e zentai 717. sz. tjkvben A + 8274 hrsz. a. foglalt ingatlan 366 frt, a zentai 8902. sz. tjkvben 4151 hrsz. a. ingatlan 450 frt, a zentai 813 sz. tjkvben 7288/b hrsz. a. ingatlan 165 frt és a zentai 813 sz. tjkvben 7288/a hrsz. a. ingatlanra 165 frt kikiáltási árban elrendeltetik, és hogy ezen 1898 évi szeptember hó 2-ik napján délelőtti 9 órakor ezen kir. járásbírósa helyiségében megtartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban letenni.

Zentán, a kir. járásbírósa, mint a tkvi hatóságnál 1898. évi május hó 23-án.

Dobos
kir. aljárásbíró.

A BENSON-féle tapasz

következő betegségeknel és bántalmaknál használható állandó sikerrel; csipő fájás, idegfájdalom, helybeli csúz, hátszaggas, hátgyöngöseség, hátgerincz bántalmak, hörghurut, asthma, megrándulások, idegbántalmak, az ízületek bénasága stb. A hatás bámulatos, közvetlen és tartó.

1 darab ára 60 kr, a pénz előleges beküldése mellett bérmentve 75 kr. Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor”-hoz Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható: Zentán Heiszler Ferencz gyógyszerész urnál.

Alapított 1863.

Világhírűek

az általam készített, jutalomdíjakkal kitüntetett

KÉZI HARMONIKÁK.

Trimmel N. János

Bécs.

VII/3. Kaiserstr. 47.

Nagy raktár mindennemű hangszerekből, u. m. hegedű, czitera, fuvola, okarina, szájharmonika, madárverkli stb. stb.-ből.

Főfűmulhatlan hangú, önműködő schweiczi acélhangszerek.

Zenélő albumok, üvegek stb. stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kovácsévits Ottó nyomdájából Zentán.

Nem nagy krach!

hanem szolid alapon állva, azon helyzetben vagyunk, hogy az alább megnevezett, 56 darab-ból álló britannia-ezüst készletet hallatlanul olcsó áron: csak **6 frt 60** krért adhatjuk.

6 darab legfinomabb Britannia-asztalkészlet valódi angol pengével.

- 6 amer. britannia-ezüstvilla egy darab-ból
- 6 amer. b itannia-ezüst evőkanál,
- 12 amer. britannia-ezüst kávékanál,
- 1 amer. britannia-ezüst levestedő kanál,
- 1 amer. britannia-ezüst tejszedő kanál,
- 2 amer. britannia-ezüst tojástartó,
- 6 angol britannia-tálca,
- 2 hatásos asztali gyertyatartó,
- 1 theaszűrő,
- 1 legfinomabb britannia-cukorszűrő,
- 3 gyümölcs-kés porcellán fogóval,
- 3 gyümölcs villa porcellán fogóval,
- 6 Viktoria alsótálca.

56 darab összesen csak **6 frt 60** krért.

Mind az **56** felsorolt tárgyat **6 frt 60** kr olcsó áron adjuk. A britannia-ezüst egésztelében fehérfém, mely ezüst színét 25 évig megtartja, miről kezeskedünk. Annak bizonyoságul, hogy ezen hirdetésünk tiszta igazságon alapszik, közzé tesszük a következő

Nyilvános Nyilatkozatot:

Ha a megküldött britannia-ezüst készlet nem tetszik, a kifizetett összeget visszaadjuk. A ki csak használhatja, rendelje meg fentirenek készletet, mely főleg

mennyegzői és ünnepi ajándéknak

továbbá szállók, vendéglők és nagyobb háztartásokra alkalmas. Egyedül kapható

Rix kiviteli házbán

a tanítóházegylet stb. szállítója, bejegyzett cég, mely 30 év óta áll fen.

Bécs. IIa, Praterstrasse, 16.

A vidékre utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése után szállítunk.

Tisztítópor hozzá **10 kr.**, ládika **40 kr.**
Valódi csak védjeggyel.

Számos elismerő irat áll rendelkezésünkre.
ÓVÁS! A másutt hirdett, kisebb értékű 44 drb evőkészlet nálunk 5 frtba kerül, de részünkről **nem ajánlhatjuk.**

és

HALHÓLYAG

elsőrangú orvosi tekintélyek nyilatkozatai szerint a legmegbízhatóbb és feltétlenül ártalmatlan óvszer urak és hölgyek számára.

Ára tuczonként eredeti párisi csomagolásban:

- Gummi, elsőrendű gyártmány . . . 0.80 6.— frtig
- Halhólyag kiváló finom minőség . . . 2.— 8.—
- Capottes americans (rövid) . . . 2.— 5.—
- Gyűjtemény uraknak igen ezélszerűen dobozokban összeállítva . . . 3.— 10.—
- Suspensorium . . . 0.50 3.—
- Párisi női szivacska (Safety-Sponges) . . . 2.— 6.—
- Irrigator teljesen felszerelve . . . 1.80 5.—
- Eredeti pessarium oclusivum (Pelliporus) Menzinga tanár szerint . . . 1.80 2.50
- Vezető hozzá külön . . . 1.50
- „Diana-Bv”, szab havibaj elleni köt. . . 3.50 5.— (minden hölgynek nélkülözhetlen).

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:

KELETI J.

cs. és kir. orvos- sebészeti mű és kőtszer gyáros
Budapest, (Alapított 1878.)
IV., Koronaherczeg-utca 17.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ezen hirdetés tulajdonosának vételénél 10% engedélyeztetik.

Ezen hirdetés tulajdonosának vételénél 10% engedélyeztetik.